

SW334

СЕМЕЙНО КОНСУЛТИРАНЕ

Приета: прот. № 41 от 03.10.2011 г.

Лектор: доц. д-р Румен Бостанджиев, д.м.

АНОТАЦИЯ

Дисциплината предоставя възможности за придобиване на компетентност в една от основните професионални роли на бъдещия социален работник – тази на фамилен консултант. Задачата се постига чрез запознаване с основните теоретични постановки за разбиране на семейството като система, както и представяне на основните подходи във фамилната терапия. Особено внимание се обръща върху работата със семейства в различни кризисни ситуации, като особено внимание се обръща върху придобиването на конкретни практически умения за работа в различни конкретни житейски ситуации.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Основна цел на дисциплината е да разшири представите и практическите професионални умения, получени по време на предходния курс на бакалавърско ниво „Социална работа с деца и семейства”. Настоящият курс подготвя обучаваните магистри за практическо използване на фамилния подход в разнообразни проблемни ситуации. Това се постига като студентите разширяват теоретичната си подготовка и едновременно с това в условията на ролеви игри и симулиране на различни проблемни ситуации имат възможност да се усъвършенстват в ролята си на консултанти. Значително внимание в практическото обучение на магистрите се отделя върху възможностите за интердисциплинарно и интеринституционално сътрудничество, които отличават професионалната изява на социалния работник от тази на индивидуалния или фамилния терапевт.

ПРЕДПОСТАВКИ

Познанията и практическите умения по тази дисциплина се надграждат над придобитата в първи и втори курс на обучението по социални дейности и консултиране компетентност.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Социални дейности и консултиране	Задължителна	6	30	30		60	30		30	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. **Съвременното българско семейство.** Предизвикателства пред брачните партньори в преходния период. Функции, структура и историческо развитие на семейството. Промяна в ценностните нагласи, структурата и неговите функции. Социално-икономически, демографски и индивидуално-психологични последици от промените в българското семейство в годините на прехода.

Тема 2. **Нормативни и паранормативни кризи в живота на семейството.** Задачи и поведение на партниране на социалния работник при работа със семейства в състояние на криза. Специфични потребности от социална и психо-социална помощ при семейства в различни етапи от своето развитие. Социална работа със семейства в нормативни и паранормативни кризи.

Тема 3. **Социално психологически програми за работа със самотни млади хора и младежи, изпитващи затруднение в избора на брачен партньор.** Социално-икономически и индивидуално-психологични причини за затруднен избор на брачен партньор. Ценностни нагласи, свързани с отложения брак или със съзнателния избор на отказ от брачна и семейна обвързаност. Демографски, индивидуално-психологични и здравни последици от кризата на семейната институция. Възможности за улесняване на социалните контакти на млади семейно неангажирани хора. Индивидуални, двойкови и групови методи за работа с младежи, страдащи от комуникативни и други проблеми затрудняващи избора на брачен партньор и създаването на семейство.

Тема 4. **Изпитания в живота на младото семейство – възможности за социално партниране и подпомагане.** Предбрачно и брачно консултиране. Подпомагане на семейства с малки деца – възможности за психо-социална помощ за оптимално организиране на семейния бит и грижите за бебето и малкото дете. Подготовка за родителство. Роля на двамата родители във възпитанието и отглеждането на децата. Семейни граници – взаимоотношения с родителските семейства на двамата съпрузи. Причини за трансгенерационните конфликти и възможности за избягването и преодоляването им. Подкрепяща социална среда на младото семейство – възможности за социални инициативи разширяващи кръга на социалната мрежа около младото семейство.

Тема 5. **Социална работа със дисфункционални семейства.** Принципи на конструктивното справяне с партньорски и семейни конфликти. Роля и специфични задачи на професионалния посредник при справянето със семейни конфликти. Принципи на фамиалното консултиране. Взаимодействие с други специалисти при решаването на семейни конфликти – правни и психотерапевтични проблеми, излизащи извън компетентността на социалния работник.

Тема 6. **Партниране на семейства с проблемни деца.** Семейството като предпоставка за асоциалното и девиантното поведение на подрастващите. Стиллове на родителско поведение и отражението им върху развитието на младата личност. Авторитарно, либерано и авторитетно родителство. Подпомагане на родителите при разбиране проблемите на децата и осъществяване на по-ефективна психо-социална подкрепа и контрол.

Тема 7. **Социална работа с непълни семейства.** Психо-социални проблеми на самотното майчинство. Подпомагане на семейството след загуба на родител – работа със семейства на вдовици и самотни майки. Мобилизиране ресурсите на разширената семейна система и подпомагане възстановяването на семейната структура.

Тема 8. **Разводът и неговите психо-социални последици.** Социална работа със семейства в процес на развод и след развод. Социално-психологични измерения на развода. Партниране на развеждащи се родители и защита интересите на децата в семейство на развеждащи се родители.

Социална работа за преодоляване на травмите от развода и подобряване на възможностите за възстановяване на семейната структура. Социална работа със семейства след повторен брак с доведени от предишен брак деца.

Тема 9. **Семейното насилие.** Причини за семейното насилие. Форми на семейно насилие – пасивна и активна агресия. Отражения на семейното насилие върху децата в семейството. Социално-психологични аспекти на борбата със семейното насилие – юридически, психотерапевтични и социални методи на въздействие за прекратяване и превенция на семейното насилие.

Тема 10. **Подготовка за семеен живот.** Социална необходимост от системна подготовка за семеен живот. Същност, цели, задачи и методи на подготовката за семеен живот. Интерактивни методи на работа с младежки групи. Специфика на подготовката за семеен живот при работа с малцинствени групи и хора със специфични нужди /инвалиди, младежи израснали без родители или с тежки психични и соматични заболявания/.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на студентите става посредством полагане на писмен изпит, представляващ есе по зададена от екзаминатора тема. Необходимо е както да се демонстрира познание на основните теоретични постановки в изучаваната област, така и умение за творческата интерпретация.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Meg Karraker, Families with Future – Family studies in 21 Century, Second edition, Psychology press, 2012.
2. Terry Huntley, Adolescent Counselling Psychology, Routledge, 2012
3. Uwe Gielen, Principles of Multicultural Counselling, Routledge, 2008
4. Ячкова, М., Семейството в България между XX и XXI век – предпоставки, анализи, прогнози., АССА-М, 2002.
5. Съвременният свят и жената – Френско-български семинар „Проблеми на днешната жена” , издание на фондация „Алтернативи”, София – 2001.
6. Бостанджиев, Р., Сексология и семейно планиране. Изд. Знание 2000.